

Teknoloji ıkmaı

– MESUT ÇİFTCİ · 25 Mart 2026

Teknolojinin ve teknolojik imkanların ilerlemesi ile birlikte insan hayatı da kuşkusuz daha kolaylaştı ve daha yaşanılır bir hale geldi. Teknolojik ilerlemeler her geçen gün bir adım daha öteye gidiyor. Artık yalnızca on yıl öncesi ile bile aramızda teknolojik anlamda uçurumlar söz konusu. Ancak şöyle bir durum var ki; her kolaylıkla birlikte bir zorluk ve her zorlukla birlikte de bir kolaylık vardır. Bu durumda teknolojinin ve teknolojik ilerlemelerin insan hayatında sağlamış olduğu kolaylıklar ile birlikte gelen zorluklar nelerdir? Bu soruya yanıt olarak hazırladığım bir listem mevcut elbette benim de. Öncelikle teknolojik imkanların gelişmesiyle birlikte insan hayatına getirilen en büyük kolaylık olan ulaşılabilirlik çoğu durumda bir kolaylıktan ziyade bir zorluk olarak karşıma çıkıyor. Netice olarak anlıyorum ki insanın her an ulaşılabilir olması ve diğer insanlara her an ulaşabiliyor olması pek de iyi bir şey değil. Hatta çoğu zaman bir eziyet. Cep telefonlarımız ve internete bağlı diğer cihazlarımız ile her an ulaşılabiliriz. Bu o kadar yorucu ki. Öyle bin yıl, yüzyıl geriye gitmeye gerek yok yalnızca otuz yıl önce yani internet ve mobil ağlar henüz yokken esasında ne kadar huzurlu, ne kadar rahat ve ne kadar özgürmüştük. Halbuki şimdi böyle bir özgürlüğümüz yok. Her an nerede olduğumuzdan, ne yaptığımızdan bilirlerinin haberi var. Esasında acil durumlar için ulaşılabilirlik hayat kurtarıcı bir unsur ama gündelik yaşantımızda ulaşılabilir olmanın bize ne faydası var? Ne özel hayat kalıyor ortada ne özel hayatın gizliliği. Bu gerçekten de can sıkıcı. Sonuçta hepimiz işi insanı değiliz, milyon dolarlık işler ve binlerce insanı yönlendirmiyoruz. Basit hayatlarımızı bu kadar zor hale getirmenin ne manası var? İkinci olarak, teknolojinin getirdiği “hız” kavramı, hayatımızı kolaylaştırdığı kadar tüketim çılgınlığını da beraberinde getiriyor. Eskiden bir mektubun ulaşmasını günlerce bekler, o mektuba verilen emeğin kıymetini bilirdik. Şimdi ise anlık mesajlaşmalar, anında tükenen ilişkiler, hemen tüketilip hemen unutilan bilgiler. Bu hız, bizi durup düşünmekten alıkoyuyor. Sürekli bir akışın içinde savrulup gidiyor, ne yaptığımızın farkına varmadan günlerimizi, aylarımızı, hatta yıllarımızı tüketiyoruz. Halbuki

yavaşlamak, beklemek, sabretmek insan olmanın en doğal parçalarıyken teknoloji, bizi her an daha fazlasını istemeye, daha hızlıya koşmaya zorluyor. Bu yarışın sonunda ise çoğu zaman bitkin düşüyor, asıl kıymetli olan şeyleri gözden geçiriyoruz.

Üçüncü olarak, teknolojik imkânların bize sunduğu sonsuz bilgi denizi, maalesef gerçek bilgiye ulaşmayı her geçen gün daha da zorlaştırıyor. Eskiden bir konuyu araştırmak için kütüphanelerde saatler geçirir, ulaştığımız her kaynağın kıymetini bilirdik. Şimdi ise parmaklarımızın ucunda devasa bir bilgi okyanusu var; ancak bu okyanusun içinde doğruyu yanlıştan, samimi olanı manipülasyondan ayırmak neredeyse imkânsız hale geldi. Herkesin bir uzman kesildiği, her görüşün bir “gerçek” olarak sunulduğu bu çağda, kendi aklımıza olan güvenimizi bile yitirmeye başladık. Oysa bilginin bu denli ucuzladığı bir yerde, hakikatin değeri daha da artmıştır; ne var ki ona ulaşmak, geçmişe kıyasla çok daha büyük bir çaba gerektiriyor.

Bir diğer zorluk ise teknolojinin insan ilişkileri üzerindeki etkisi. İletişim kurmak hiç olmadığı kadar kolaylaştı belki ama bu kolaylık, ilişkilerin derinliğini de bir o kadar yüzeyselleştirdi. Artık insanlar yüz yüze konuşmak yerine mesaj atmayı tercih ediyor, duygular birkaç kelimeye, hatta çoğu zaman bir emojiye indirgeniyor. Oysa bir bakışın, bir ses tonunun, bir dokunuşun yerini hiçbir ekran dolduramaz. Teknoloji bizi birbirimize bağlarken aslında aramıza görünmez mesafeler koyuyor. Bununla birlikte, bilgiye erişimin bu kadar kolay olması da başlı başına bir çelişki barındırıyor. Evet, artık istediğimiz her bilgiye saniyeler içinde ulaşabiliyoruz. Ancak bu durum, doğru bilgi ile yanlış bilgiyi ayırt etmeyi zorlaştırıyor. Bilgi kirliliği içinde neyin doğru, neyin yanlış olduğunu anlamak her geçen gün daha fazla çaba gerektiriyor. İnsanlar araştırmadan, sorgulamadan gördükleri her şeye inanabiliyor. Bu da bireysel düşünce yapısını zayıflatıyor.

Tüm bunların ışığında görüyorum ki teknoloji, sunduğu kolaylıklar kadar beraberinde getirdiği zorluklarla da hayatımızı şekillendirmeye devam ediyor. Mesele, teknolojiyi tümüyle reddetmek ya da ona körü körüne teslim olmak değil; onunla aramızdaki dengeyi kurabilmek. Ulaşılabilirliğin bizi tüketmesine izin vermemek, hızın bizi savurmasına müsaade etmemek, bilgi sellerinde kaybolmamak ve en önemlisi sanal bağılıkların gölgesinde gerçek ilişkilerimizi unutmamak. Belki de asıl zorluk, teknolojinin bize sunduğu bu muazzam imkânlar içinde, kendimiz olarak kalabilmeyi başarabilmek. Üstelik bu sürekli ulaşılabilir olma hâli yalnızca fiziksel değil, zihinsel bir yorgunluğu da beraberinde getiriyor. Gün içerisinde defalarca gelen bildirimler, mesajlar, aramalar insanın dikkatini parçalıyor; bir işe odaklanmak neredeyse imkânsız hale geliyor. Eskiden bir işi yapmak için ayrılan zaman gerçekten o işe aitken, bugün o zaman dilimi onlarca küçük parçaya bölünmüş durumda. Bu da hem verimliliğimizi düşürüyor hem de içsel huzurumuzu zedeliyor. Ayrıca teknolojinin getirdiği bir diğer zorluk da bağımlılık meselesi. Farkında olmasak da günümüzün büyük bir kısmını ekranlara bakarak geçiriyoruz. Telefon elimizde olmadığına huzursuz oluyor, sanki bir şey eksikmiş gibi hissediyoruz. Bu durum zamanla hem fiziksel sağlığımızı hem de ruhsal dengemizi olumsuz etkiliyor. Hareket azlığı, uyku düzensizliği, dikkat dağınıklığı gibi pek çok sorun bu bağımlılığın bir sonucu olarak karşımıza çıkıyor.

Son olarak, tüm bu kolaylıkların bize hissettirdiği en derin zorluk belki de yalnızlık oluyor. Teknoloji bizi birbirimize her an bağladığını vaat ederken, gerçek anlamda birbirimizden uzaklaştırdı. Kalabalık mesaj gruplarında, yüzlerce takipçi arasında, sanal kahramanlıklarla dolu sosyal medya hesaplarında kendimize

bir yer arıyor; ama akşam olup da telefonu elimizden bıraktığımızda, aslında ne kadar yalnız olduğumuzla yüzleşiyoruz. Göz göze gelmek, el sıkışmak, omuz omuza susmak gibi insana dair en temel eylemler giderek unutuluyor. Oysa teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, insanın insana olan ihtiyacı hiç değişmedi. Sadece bu ihtiyacın farkına varmak için teknolojiyi biraz kenara bırakıp sessizliğe tahammül etmeyi yeniden öğrenmemiz gerekiyor. Teknoloji hayatımızı kolaylaştırırken, beraberinde göz ardı edilemeyecek zorluklar da getiriyor. Asıl mesele teknolojinin varlığı değil, onu nasıl kullandığımızdır. Eğer sınır koymayı, gerektiğinde uzaklaşmayı ve gerçek hayatla bağımızı koparmamayı başarabilirsek, teknolojinin sunduğu kolaylıklardan faydalanırken zorluklarını en aza indirebiliriz. Aksi takdirde, bize hizmet etmesi gereken bu araçlar zamanla bizi yöneten bir güce dönüşebilir.